

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K. — f.
 Hat óra — — 25 K. — f.
 Három óra — 13 K. — f.
 Egyes számok ára 1 korona.

BARS

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — fillér.
 Nyiltéri közlemények garmond soronként — fillér.
 Gyakori hirdetések és a felvétel összekötésben levő hird. irodák árengedményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelenik:
 Minden vasárnap reggel.
 Felelős szerkesztő: Dr. KERSEK JÁNOS.

A hirdetőket, előfizetőket s a reklám-
 elókat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
 A lap kiadója: NYITRAI és TÁRSA.

Szegény szlovenszkóiak.

A „Morgenzeitung“ német napilap az alábbi érdekes cikket közli. Elérett tanúsága a cikk annak, hogy az állampolgársági zűrzavar milyen viszhangot kelt az érdektelen tisztánlátók soraiban.

Ki mondhatja el Szlovenszkon magáról apodiktikus biztossággal, hogy ő csehszlovák állampolgár? Bizony senki sem! És ha valaki biztos is volna ebben, egy szép napon kellemetlen meglepetés érheti. Ősei évszázadok óta élhetnek ezen a földön, mégis megtörténhetik, sőt az utóbbi időkben igen gyakran előfordult az az eset, hogy egyszerre a közigazgatási hatóságok egézből alapöttyan egy irás, amely kisüti, hogy az illető nem csehszlovák állampolgár hanem külföldi. Magyarokra szokták ezt a hatóságok nagy előszeretettel kimondani. Hogy ez hihetetlen? Dehogyan is. A szegény ördög például 1908-ban elköltözött egy községből egy másik helységbe. A régi illetőségi bizonyítványa már nincs meg, ellenben új községe 1912-ben négy évi otlakás után illetőséget adott neki és az erről szóló bizonyítványt is kiállította. A községben való négy évi letelepülése alatt pontosan fizette az adókat, de egyszer nem fizethetett. Abban az esztendőben ugyanis exlex volt és a régi Magyarországon exlex idején nem lehetett adókat behajtani. Nem volt ott óbécisi 14-ik és újprágai 54-ik paragrafus. Ami jó emberünk teljesen rendben megkapta az illetőséget. Egyszerre azonban feltűnik a csehszlovák igazgatás és kimondja: az ilyen illetőség érvénytelen. Lakhatott az az ember akármilyen hosszú ideje Szlovenszkon és négy évig abban a községben, mégsem jár neki illetőség, mert egy esztendőben a községi közterhek viseléséhez hozzá nem járult. „De hiszen akkor exlex volt, nem is fogadhatták el az adófizetést“ — védekezik kétségbeesetten a polgár. Nem használ, az illetőségi bizonyítványt elégetik. Tulajdonosa hontalan lesz, külföldinek nyilvánítja. Így kerül száz, ezer és tízezer illetőségi bizonyítvány a szemétre. És ez nem is történik egyazon időben. Nem is meghatározott időszakon belül. Már több, mint hat éve uralkodik ez a gyakorlat végeláthatatlanul. Az a tekintélyes szlovenszkói polgár évek óta részese lehetett a közéleti tevékenységnek, lehetett parlamenti képviselő is és mégis, vagy éppen azért egy szép napon

határozatba megy, hogy ő nem csehszlovák állampolgár és így nem lehet a parlamentnek tagja. Mehet-e ez még így tovább? És van-e csak egy polgár is Szlovenszkon, aki bizonyossággal állíthatná, hogy ő csehszlovák állampolgár és az is marad? Ennek ellenére a választási novella, amelyet most nyújtottak be, úgy tervezi, hogy azt, aki választói jogával él, holott tudja, hogy ő nem csehszlovák állampolgár, azt a politikai hatóság ötezer koronáig terjedhető pénzbírsággal vagy egy hónapig terjedhető elzárással sújthatja. Mit fog szólni a világ ehhez a törvényhozási szörny-szülöthöz? Ki az, akire Szlovenszkon a fent vázolt körülmények között ezt a rendelkezést alkalmazni lehet, jobban mondva ki az, akire nem lehet alkalmazni? A kellemetlen ellenfelet, aki az urnához járul nemcsak az állampolgárságától lehet megfosztani, hanem ráadásul még jókora büntetést is rá lehet sózni. Ha pedig arra fog hivatkozni, hogy ő polgárjogának teljes tudatában volt, a bölcs kádi majd kimondja a szentenciát: „Ilyen joga önnek nincs, sőt tudnia kellett, hogy ön nem állampolgár és így nem szabad szavaznia.“ Amivel az elítélés is „meg van indokolva.“ A legszebb azonban csak most jön. Csehszlovákiában tudniillik kötelező a szavazás. Aki kellő igazolás nélkül elmarad a szavazó urnától, azt megbüntetik. Kérdjük: mit tegyen hát a szegény szlovenszkói polgár? Ha szavaz, megbüntetik, ha nem szavaz akkor is pórul járhat. Röviden és velősen: kétségbeesett ez az érdekelt polgárokra, de még kétségbeesettebb a törvénycsinálásnak ez a módja. — Szegény szlovenszkóiak . . .

A világ-eseményekből.

A marokkói események. A „Times“ tangeri levelezője jelenti, hogy a rifkabilok nagy offenzívára készülnek Tetuánná a spanyolok ellen. A „Daily Mail“ jelenti Fezből, hogy a rifkabilok hat kilométer hosszúságban elvágták a Fez — Ain Aisa közötti utat.

Folyamatban van a megszállott német területek felszabadulása. A francia és a belga kormányok közölték az angol kormánnyal, hogy Düsseldorf, Duisburg és Ruhrort városokat az egész Ruhr területtel egyetemben augusztus 16-ig kiüritik.

Sanghaji jelentések szerint a kínai kereskedelmi kamarák elhatározták, hogy

július 30-ától kezdve bojkottálják a brit és japán árukat és a brit és japán cégekkel megszaktikják a kereskedelmi viszonyt. A tilalom megszegői ellen szigorú szankciókat alkalmaznak.

Az elnök elfogadta Stribrny lemondását. A kormánynak a Husz-ünnep ügyében közzétett nyilatkozata a belpolitikában — a külpolitikáról nem is szólva — nem hozta meg a várt nyugalmat. A kormánynyilatkozat ellenére a lemondott Stribrny miniszter nem volt hajlandó visszatérni a kabinetbe, hanem — saját szavaival élve — szabad kezet akar a további események intézésében.

Az utóbbi napokban érkezett jelentések szerint a magyar kölcsön árfolyama a londoni tőzsdén elérte a 98.5 százalékot, ami a kölcsön kibocsátásától számítva 15 százalékos javulást jelent. Így a magyar kölcsön jóval felülmúlja az osztrák kölcsön árfolyamát, pedig a magyar jóval az osztrák kölcsön árfolyamán alul indult. Ez annak a biztos jele, hogy Angolország nagy bizalommal viseltetik a magyar újjáépülés iránt.

A tartós záporok és felhőszakadások következtében keletkezett koreai árvízről szóló hírek mind borzalmasabb részleteket közölnek. Eddig 2000 halottat és sebesültet állapítottak meg. Szöul főváros 300.000 főnyi lakosságát pestis és éhínség fenyegetti. Oszakai jelentés szerint a kár meghaladja a 8 millió font sterlinget. A víztömegek 20.000 házat rongáltak meg és sok száz ember fulladt az árba; 200 holttestet már megtaláltak a főváros közelében. Tokióból érkezett másik jelentés szerint 6000 halott van Korea félszigetén. Egy hosszú vasuti hid összeomlása következtében 240 vasuti kocsi és 40 mozdony a Kvianko folyóba zuhant.

Abd el Krim már megkapta a levelet, melyet Echevarrieta a béketárgyalások ügyében intézett hozzája. A levél azt kérde, hogy Abd el Krim hajlandó-e Franciaországgal és Spanyolországgal tárgyalásokba bocsátkozni. Ha Abd el Krim válassza kielégítő lesz, egy-egy spanyol és francia kiküldött fel fogja keresni őt, hogy élőszóval tudassák vele a békefeltételeket.

A Quotidien jólérsült körökből vett információk alapján közli Abd el Krim békefeltételeit. 1) Abd el Krim követeli, hogy a rifállamot a népszövetség körülbelül hasonló módon ismerje el, mint annak idején Afganisztánnal tette, Abd el Krim kapja meg az emiri rangot. 2) Ezzel szemben a rifállam elismeri a szultán szuverénitását. 3) A rifállam déli határait az Uerga folyó alkossa. 4) Spanyolország megtartaná Ceukát és Mellitát. 5) A rifállam állandó hadsereget tarthatna, 6) A francia gyarmatokban ma igen elterjedt panizlami propágandát beszüntetné. Hadisarc nem volna. A népszövetség kis kölcsönt engedélyezne a rifállam számára. Spanyolország megkönnyítene a rifállam gazdasági fejlődését.

A községi háztartásról.

Az új adóreform keretében nem kevésbé fontos kérdés, hogy miként lesz megoldva a községi háztartások vezetése. A magyar kormányzat alatt is voltak házagak, (1886. XXII. t. c.) ma is vannak.

A jelenleg kívánok foglalkozni, mert a „van” és „lesz” a közérdekű.

Tekintve a „social-demokratikus” kormányzati jellegét, nem tudom elképzelni, miért nem volna a községek önkormányzati joga kiterjeszhető amikor a felülvizsgálati jog az utolsó szó, úgy is a törvényben felsorolt felsőbbbbségekké.

A mai állapot nem hogy gyarapíthatná a községi vagyont, hanem az intenzív kezelést bénítja. Saját vagyonommal kell hogy én rendelkezhessek, s csak akkor gyámkodhassék fölöttem valaki, ha erre a törvényes ok meg van. A jog felülvizsgálati szempontból — egészen helyesen úgy is a kormányhatóság kezében van s marad.

A községi háztartás ügyes, gondos és lelkiismeretes vezetésén a költségvetés mikénti összeállításán, ezt követően a számadás tükrén fordul meg a község úgy is mint jogi testület léte.

Ismerem a volt rendszert, melyen magam is igyekeztem sokat javítani s mondatom igen sok javaslatom a felsőbb hatóságoknál meghallgatásra találtak ilyen esetekben csak természetes következménye volt az ambiciózus munka folytatása s a várható eredmény fokozott gyümölcse.

A községi pótdadók mai korlátozott kiutalási rendszere a községi háztartások helyes célirányos vezetését lehetetlenné teszi; mert habár a község kézhez is kapja a percentageier megszabott pótdadó időközönkénti egy-egy részletét, eme részletek nem elégíthetik ki a háztartást. A községnek csak addig tart az „önrendelkezési joga” amíg a kiutalt pótdadóját tart. Mit jelent ez? Azt hogy a községek között maradtával működhetnek és ahol, sem kultúrális, sem gazdasági, sem egyéb közérdekű szempontokból közre nem működhetnek. De nem csak a községi pótdadó bizonyos időszakban hiánya, hanem

a legfőképpen a „készpénz törzsvagyon” hiánya miatt.

Még az 1890-es években jöttem rá, hogy nem elég a községi háztartás körüli örendelkezési jog, ha nincsen hozzá kellő pénz, kellő alap. A törvény hiányan úgy segítettem, hogy képviselőtestületi határozattal „törzsvagyon alapot”, „tartalék alapot” létesítettem.

Akor pld 1200 lélekszámú községben vagy 450 K-val (ma 4500 K-nak felelne meg). Tehát az 1886. XXII. t. c 124 §-át igyekeztem átgyúrni, vagy is elérni azt, hogy a múlt évi zárszámadási maradványt ne kelljen (legalább nem teljes egészében) a jövő évi költségvetés javára áthozni. Hisz ez anomália. Mert ha az összes maradványt áthozzuk a jövő évi költségvetés javára, nem rendelkezhetik a község, csak is az új költségvetés keretén belüli tételekkel szemben s így (rendszerint az új termései) a keze köve van; s még jobban akkor, ha kevés, vagy egyáltalán maradvány nem volt.

A fentebb említett javaslatom annak idején a megye törvényhatósága mint felügyelő hatóság belátással fogadta és jóváhagyta. Emé jóváhagyás viszont azt eredményezte, hogy a községek tudtommal — különösebb pénzszavara nem jutottak. Nem kerültek a terhes kölcsönök, gyors és sokszor titkos váltók és kamatainak kellemetlen forgatagáiba; csak azért, hogy a község érdekeit pontosan szolgálhassák. Hogy egyes példák a szám nélkül előfordulható esetekből felhozzak:

a) a j. főnök elrendeli hogy N. N. ellátatlan 5 k. gyermeket a gyermekmenhelyre való buntalásig — az éhségtől megóvandó 300 K. gyorssegély utaltassék ki.

b) hogy 8—10 féle méltányosnak jelentkező jótékonyaság gyakoroltassék;

c) hogy a véletlen folytán még nem biztosított de elhullott apa állat helyébe sűrűsösen egy más szereztesse be.

d) hogy járvány esetén több szegényen elhalt egyén közöltségen eltemettessék — de pénz nincsen az előre nem látott kiadások rovataiba pedig csak 100 K. vagy ennél kevesebb áll rendelkezésére.

Mind ezekből világosan lehet következtetni:

1) hogy a községek autonómiaíis jogát — törvényes ellenőrzés mellett ki kell terjeszteni;

2) hogy a községek — miután az adókat úgy is ők szedik — a beszedett s a községet érdeklő pótdadókat maguk utalhassák be az egyenes adó naplóból a községi pénztári naplóba;

3) hogy az említett törvény és § módosításával, vagy rendezéssel a községek jogosultak legyenek „Készpénz törzsvagyon” vagy „tartalék alap” létesítésére, mely összeg mindenkor „betétileg” kezelendő és csak szükség esetén s már az év elején jelentkező kiadásokra is legyen fordítható;

4) hogy a háztartás vezetése körül még nem eléggé gyakorlott vezető és felelős községek a járási főnökségi hivatalos napokon az illetékes „járási számvérő” által kellőképp kioktattassanak, mely körülmény viszont a közigazgatás menetét könnyíti meg;

5) hogy különösen a költségvetések szerkesztésekor, ama körülményre legyen figyelemmel a hivatalos község és vőbor, mely szerint a bevételi tételeknél a bizonyított és szerződéses tételeken felüliek inkább kisebb összeggel, mint képzelt naggyal állítassanak be.

Vannak ma is esetek, hogy pld. egy erődézis remélhető jövedelme címén 80.000 K. vétetik föl s tényleg csak 15.000 K. folyik be ilyen esetek nagy zavart és közgyűlési kavarodást idéznek elő.

A kiadást — kivéve pontosan tudott — tételeknél ne a végső fonálj szűkséges összeg állítassék be, hanem mindig valamivel több különösen („az előre nem látott kiadás” tétel) mint a hozzávetőleg képzelt összeg mert szükség keretek közt talán 1—2 % al a „személyvesztés” kedvéért jobb költségvetési kért táru a szem e'é, de a számadás végeredménykép rossz. A mai magas pótdadónál 1—2 % különbözet nem vehető a serpenyő mérlegébe, ha számba vesszük, hogy a maradvány a törzsvagyon gyarapítja

Ha pedig a községek törzsvagyon (tar-

A mult emlékei s tanulságak.

— Irta: KRIEK JENŐ. —

Szeretnék a szó nemesebb értelmében vett hétköznapiasságnak, bizalmas beszélgetésnek nyelven szólni. Hogy mindenki megértsen itt a Dobó-kastély alatt a Perc vize mellett.

Ezért kezdem azon, hogy a házaló kereskedésnek egy sajátosága neme van nálunk is terjedőben. Régiségeket keresők nyitogatják a családok airtai. Mintha csak a história különböző segéd tudományai objektumainak rendszeres tárolása folyna, vagy a művészi becsű tárgyak nagyarányú összegyűjtését végeznék titkos kezek. Holott egyszerűen ügyletről van szó.

Eddig ilyenek e tárgyakban csak a nagyobb városokban foglalkoztak. De itt is talán alig volt annyi antikvitásos bolt, mint patika szokott lenni. Az eladó rendszerint maga kínálta fel ott a művészeti és tudományos lomtárban várakozó stilszerűen öreg kalmárnak az árúját, olyat, melytől otthon előbb érzékenyen kellett búcsút venni... talán meg is siratni a más gazdához kerülése előtt. A kereskedő egész lénye is különbözőzett más szakbeli társalótól. És ez természetes volt. Hiszen rendszerint családi klendimókokról, érzelmek megszentelte régi eseményekről, beszélni tudó tárgyakról volt a szó; amiért őket, sőt az elkenyészedett gazdavaltoztatásuknak aktusát is — még ha tudott is a kereskedő rólu k — a megvásárlásnak financiaíisan kölcsönös okáról — a családi szentélyt íránt köteleis tisztelet védte a „vulgáris” üzlet-szerűségtől.

Ma e tekintetben is megváltozott az emberek világnézete. Szépanyáknak vékony ezüst karikagyűrűjétől nem sok romantizmussal válnak meg s talán még az Ősök feljáró lelkének kísértetét is eladnánk mozi-filmül. Így eik, hogy e régi, kedves emléktárgyakra szinte ráforrnak a felhajtók, s az öreg szögén méltóságos nyugalmával függött

családi festményeinket, rézkarcainkat műterköké orientálódott falusi tollú kereskedők bírálgatják — a kialakulást váró árak megszületése közben a dedapák serlegének, talán úkányáktól írt maradt kávé ibrikének patináját, zománcát az ilyen dolgokban profán nekik mustrálják. Nagy időket és alkalmakat látott ruhadarabokat, gyűrűt gyönyörűségeket, sokszor igazi megbecsülhetetlenségeket pirongatnak a jól rosszul hozzáértés és hozzá nem értő árleszorítók, kik a levelesláda aljáról őreink elszárgult könyveit, levelezése, koper-táit, márkái íránt is sürgőznek — s eltávoztukkor a kapuban nem felelték még el megkérdeni, hogy mentecscat, pruszlikgomb, őregpénz, Kossuth-bankó nem hányódik e almárjomban, a sublótos szekrénynek legalsó kontignációjában? Mert még a falu népe sincs elhanyagolva ebben a legmodernebb londoni-vásárban, ahhoz képest, hogy a mesterterenda póckáján a zsebelő-kereskedelemben jól értékesíthető százesztendő löcsei és komáromi-kalendárium foszladozhat... régi kurtanemes családok padlásán, dűledező kúriában buzogányt, fringiót marhat az idő.

Lehet, hogy grotzsek jellemzés! De lehetne megamolyanabb is. Lévéen célja ez írásnak, hogy felébressze a figyelmet a lábra-kopogó kereslet, a jogosulatlan vásár íránt a dolog fontosságával tisztában nem levő Közönségben, nehogy a közelebb messzebb multból, kortörténeti időkből származó relikviáinkat világnak eresszük akár ráutalásból, akár tudatlanságból — akár a fajvédelem szükségességéről nem mindig tudó érzéketlenségből.

Mert ha az újmódi zsebelő kereskedelem forrásai íránt újmódlódnak, s a gyorsabúkező beszédű Merkuríri esetleg őszintébb, mint a saját céljai szerint lennie szabadna: meg tudhatjuk, hogy a felhajtás nem is annyira műkereskedők, gyűjtők, talán Muzeumok javára megy. Régiségeinket, multunk kulturáliságának némán is beszédes tanúságai mennek itt ország-világnak bitangjába.

Már közvetlenül a háboru után is észlehető volt ez a mu'tat kereső-író invázió. Akkor még inkább csak az antikjellegű butordarabok, szőnyegek, porcellánok, diszkiadásos írónak viszonylagosan jókárban tartott könyvsorozatai állottak a frissensült tudományos érdeklődés központjában. Szóval olyan szobaberendezési tárgyakban kutattak, amik az új butorzasot lakást is az előkelő régiség patinájával vonták be. A pénz akkori kicsiny fizetőerejénél fogva a felkínált nagy öszségek a multnak sok addig feltérvőzött emlékeit, a maguk környezetének méltó keretében csendesen pihent raritásokat vittek ki Városunkból is.

Most az apróságok, a zsebben is könnyen elvihetők felé fordul a keresés. Az idő ezuttal is jól választva. Mikor t. i. a pénztelenség kényszerrel lehet a régi középosztálytól, a szóban levő muzeális dolgokat gyanatlanul elszedni, — mely osztály t. i. a családi multat s ebben letűnt korok kulturképét éppen csak ilyen apróságokban, egykor házi-kézi-használati tárgyakban tudta megőrizni. Aki a most lábrakapott házaló kereskedelemnek itt megrajzolt képét és irányait szorgasabban figyeli: ellenőrizheti az elmondottak igazságát.

Nem tudom, hogy más hogyan van vele? De az én öreg város érzékeim ez a dolog bántja. Bánt! pedig nekem is azt kell rá mondanom, hogy hiszen ketőn áll a vásár! Meg azután azoknak a divatjament, elfintult, megfakult dolgoknak végre is mozdulniok kell. Igaz! Nekem azonban egyelőre az elmozdulás iránya nem tetszik. És szeretném, ha itt másoknak, senkinek se tetszenék az mindaddig, amíg ezeknek a hozánk hűségesei Elődeinknek annyi gyönyörűséget szerzett, most meg kor- és művelődéstörténeti értékkel bíró dolgoknak lehető teljes összegyűjtése, összehordása meg nem történt a nagy nyilvánosság, a magunk, főleg pedig utódaink részére.

Mert ezeknek a tárgyaknak nemcsak

talék alapja) kellő mértékét elérte lehet csak szó, mindig szűkebb — és szűkebb költségvetési keretekről. Végeredményben a maradvány is „községi vagyon” mellyel a község törvényes kereteken belül rendelkezhet csak; de megadatik a mód, hogy rendkívüli esetekben a mi igen gyakori — nem kell drága hitelhez fordulni, nem kell időt rabló folytonos közzgyűléseket provokálni s az egész vonalon az adminisztráció egészséges és gyors lehetőséget megkaszálni.

Nem lehet szabály, hogy a községek deficitall dolgozzanak, inkább az legyen a gyakorlat, hogy mennyi — annyi maradvány létesülhessen. Így lehet csak elképzelni egészséges alapon nyugvó háztartást;

6) hogy a község mint erk. testület terhelő az állattenyésztés érdekében kötelező bikatartási kötelezettségek töröltessenek és helyébe körzetenként állami telepek létesítenek, vagy ahol alkalom kínálkozik — a szakos ellenőrzés mellett — magánosok kezébe adassék azért, mert ugyszólván minden község ráfizet az apa állatok tartására, a mi a költségvetés és számadásban nem könnyen pótolható differenciát jelent (habár szorosan véve nem is tartozna a költségvetés keretébe, mert kizárólag az az állattulajdonosok terhe)

Vizsont állami kezelés mellett nem csak az I. ső tendü tenyész anyag lenne biztosítva, hanem a község (vagy volt urbérese, közbirtokosok) pontos tételként állíthatná be, akkor már „közérdek” címén a költségvetésbe az állam által évről — évre megállapított hozzájárulási összeget;

7) hogy egyes községek kívánataira, különösen a költségvetések szerkesztésekor, vagy számadásakor a járási számvéví kiszállása tétessék kötelezővé, mely körülmény nem csak az adminisztrációs munkát egyszerűsíti és könnyíti meg a háztartások terén, hanem a felebezések nagy tömege is elhárítható lenne.

Végül hogy az állami hozzájárulások ne az egyes bizonytalan összegű különféle adónemekből utatassanak ki a segélyre szorult községeknek; hanem mindenkor a községi pótdadó % magasságától függően.

progresiv alapon pld. 100 % os pótdától kezdődőleg a bevételi hiány nagysága utáni % ban; mely eljárással a községek háztartási körüli egyensúly, biztos alapokon nyugodna és nem lennének a községek kitéve annak, hogy csak hozzávetőleges számításai kellene kalkulálniok az adók után számítható bizonytalan összegekre.

Gyakorlatilag bevált tudással és jó akerralal lehet csak gyorsan a „törvény, jog és igazság” a „szociál — demokratikus” szellem jegyében a lakosság érdekeit előmozdítandó, közmegnyugvásra haladói.

Idézem a régi mondást: a törvény csak holt betű, a gyakorlat lehet abba életet.

Nová Baňa 1925. július 10.

LIPCSEY ALBIN
nyug. jeyző
volt adóügyi biztos.

Kiállítás után.

A kiállítás eredetét valószínűleg az ókorban kell keresnünk. Egyidejű lehet az magával az emberiséggel.

Az első emberpár fiáról Kaia és Ábelről tudatjuk, hogy áldozatot mutatnak be az Úrnak. Ő tarrá áldították foglalkozásuknak, az emberiség ősi foglalkozásának, a földművelésnek és állattenyésztésnek eredményét: a gabonát és a bányát.

És valamit az Úr kedvesen vette a buzgó szívet bemutatott ábeli áldozatot: akként a nagyközönség is nem a szigorú bíráló szemével, hanem a jóakaratu pártfogó tekintetével szemléte és fogadta tanulóinknak a magyarjaku iparos tanonciskola tanulóinak készítményeit, a július hó 28 án és 29 én bemutatott munkakiállítás alkalmából.

E szerény kiállítás mindenkit meggyőzött arról, hogy a tanoncnak kiállítás munkája, amennyiben ez kellő gondnal és izléssel lett elkészítve, sokban hozzájárulhat a mester hírnevének gyarapításához és növeléséhez.

A tanonc pedig, eltekintve a pénzjutalommal és diszoklevéllel történt kitüntetésétől, — kettős célt ér el kiállított munka-

jával: nagyobb tevékenységre és kitartásra serkenti őt, felszabadulásakor pedig kezzeinél van az Ipartestület által megkivánt azon szakmabeli munka, mellyel dokumentálja a saját iparágában tanusított előmenetelét.

Mert az ugy látszik általános szabály, hogy minden tanonc, ha tanideje lelet, felszabadulása előtt, mielőtt részére az iparigazolvány kiadtnék, tartozik szakmájában tanusított előhaladását sajátkezűleg készített munkával az Ipartestület előtt kimutatni.

Ez nagyon cászerű és hasznos intézkedés. Általánosságban véve megakadályozza az említett intézkedés azt, hogy a mestersegűkben kevésbé jártas tanulók, akiket a közéletben kontároknak nevezünk, mestersegűknek segéd minőségben történő további folytatása végett, felsőbb hatóságuktól iparigazolványt nyerjenek. Ennek dokumentálására — ismételjük, — a kiállított munkát, amennyiben kétségtelenül bebizonyítható, hogy azt a tanuló, idegen segítség igénybevétele nélkül, sajátkezűleg készítette: zsinórmértékű lehet elfogadni.

A tanév végén bemutatott jubileumi munkakiállítás, habár a tanulók megszoltott számaránya következtében jóval kisebb méretű volt, mint az, amelyek az iskola 25 éves fennállásának emlékeztetőre rendezteték az adott viszonyok és körülmények figyelembe vételével, sikerültnék mondhatók.

A kiállítás cájaira gyűjtés és önkéntes adakozás után befolyt összeg pedig — minden várakozást felülmut.

Minden a nagyközönség áldozatkészsegűnek köszönhető!

Erről az áldozatkészsegűről, melyre a tanonciskola 40 éves fennállása óta nem volt példa, külön sorban kell megemlékeznünk.

Ezért az érdem, a köszönet és a hála, az áldozatkész látogató közönséget, a hivatásának magasztalan álló Ipartestületet, a tanonciskolák Felügyelő Bizottságát, különösen annak elnökét: Kern Oszkárát, valamint azon derék iparos mestereket, akiknél a kiállításra hívó szövegünk visszhangra kellő megértésre talált, végül a Várost, mint iskola fenntartót illeti.

anyagi, hanem állandóan növekvő régiségű — s ebben: tudományos — értékűk van. Mert sokszor egyenesen városunk, Léva város történetének oknyomozó tanui azok s amihéz képest a bennük rejlő szemléleti és tanulmányi értékek nem pusztán egyes emberek, családok esztetikai gyönyörködését — sokszor csak a pusztá hűségát — hivatottak szolgálni. Mert a belőlük áradó tanító-örködtető intő dorgáló-nemesítő lelket gyönyörködtető hatásokat első sorban *közvagyonná* kell tenni. Közkinccsé ahhoz képest, hogy amit hirdetnek, az itt édesmindnyájunké s nem kizárólag egyes szerencsésebb, az élet nap-sütésesebb oldalait járt egyének, családok és társadalmi osztályoknak ezáltal kizárólagos tulajdona. Szeretettel kérek is mindenkit, hogy ezeket az esetleg elmagyarázható szavakat ne vegye elfogultságból származottaknak.

Amennyiben pedig ebben a gondolatfűzésben van logika és ésszerűség, ugy az természetszerűleg odavezet, hogy a létűnt kornak most megmozduló emlékeit a *legáltalánbb jellegű* erkölcsi közösségnek, a *Városnak kötelessége összeszedgetni és megőriznie.*

A magunkra eső hivatkozás nem mindig szerénytelenség. Tehát, mi már e lapok legelső évtizedbeli évfolyamaiban izgatunk a *Városi Múzeum* felállítására tárgyában. S akkoriban egészen közel voltunk már ahhoz. Néhai, idősebb Leidenfrost Lászlónak város-szeretete az Uradalom, az Eszterházy-utód részéről a régi Dobó kastélyban kiállításba is helyezte a célnak — már csak a miliónél fogva is megfelelő helyiségeket Akkor azonban Odesca'chi Artur herceg, illetve Aranyosmarót elibünk vágott Sajnos az ekként alakult (a Dilles-féle gyűjtésre támaszkodott) barsi-tárló a kezdeményezésen sohasem tudott túljutni. Pedig Körmőcz, Selmeč meg-r. utatta, hogy a szerényebb igények szerint tárló vidéki múzeum is hová fejlődhetik. Anélkül, hogy itt a multat rikriminálni akar-nánk, mikor most emberöltő multán újolag

szóvá tesszük ezt a várostörténeti ügyet, inkább csak emlékeztetni akarunk arra a tényre, hogy az ezen írásnak elején megfestett kereskedelmi *körképnek*, (fajiságunknak diagnosztizált *körképe* is lehet az!) arra kellene bennünket figyelmeztetnie, hogy itt az utolsó ideje és alkalma összeszedgetni azokat a muzeumba való dolgokat, melyek multunkat a jövővel és viszont összekötik.

Mert tapasztalat, hogy régi családaink nevével is hovatovább már csak a temetői sírkövein találkozni. A családok „gyökereit” akárhány esetben — sajnos — utódok nélkül itt őrizők, a modern életnek népvándorlás-szerű kavarodásában el-kivándorló földieink sokszor nem is tudnak mit tenni a kezeik közt levő familiás okiratokkal, elvűnt enccsebcskékel s az azokba foglalt várostörténeti hallgatag adalékokkal és emlékekkel. Bizony, akarta nemakarva a zsebbenúr hómája alá, utazótáskájába kerül itt sok olyan dolog, aminek legalább is egy-egy vidéki múzeum szerényeiben volna a helye: öreg pecsétnyomó, mentegomb csakogy, mint a családi lomtárnak régen divatjammult osztályúje és gyertyakoppantója. Hogy a családok emlékezetét fenntartani hivott levelezésekről ne is szóljunk.

Közvetlen tudomásom van, hogy pl. régebbi iparos családaink birtokában is milyen becses nyomtatványok vannak, amik első soron bennünk érdekelnek. A gimnáziumnak, a „Nemzeti Oskolának” legelső értesítői — egykor helyi „alkalmatosságokra” invitált, írott és nyomtatott régi meghívók — a híres és hírhedt követ- és képviselőválasztásokra íthton nótafált kortesversek — a francia háboruk idején termelt palóc paszküllusok és rajzok, — a reformszázgyűlések éveiből, 48-49 ből, a Bach-korszakból származó iratok emlékek — sorba rendezett partécédulák — az írja asztalfiának készült (de ma már korrajzos) Naplók stb. stb. kerülnek ki még ma is a siffonérok ből . . . igaz, hogy mind ritkában. Mácsay Lukács, Waiger Muczko,

Kónya József, Jaross Ferenc a város mult századbeli társadalmi életéből vett s legtöbb-zár csak ugy beszélgetésekben elsőrt adatait — s melyekből a *Bars* évfolyamain őriznek egy-egy csomót — azokból a (Isten bocsá!) sajtosnak szánt öregpapirokból vették.

A már szintén néhai *Bakó István* beszercebányai tanárnak írásai is talán még megszereshetők lennének. A város történetére vonatkozott s a gimnázium 80-as évi Értesítőben publikált s ma forrás számba menő dolgozatban felhasználhat adaton túl egybe-kkel is, gazdag jegyzettárral rendelkezett a városnak ez az egykor sokrahiatott fia — ki a maga értéket nem tudta, vagy nem akarta felismerni. Levelesládájához ahhoz képest van jogunk, mivel abban a Léva és földesurak közt kötött adásvételi szerződések foglaltattak. Az összefoglalt munkásságát a „nyugalom” idejére halaszgatott história-tanár ezeket a városi szolgálatá alatt szorgalmas gyűjtőmunkát teljesített Waiger től szerzte meg. Bakó gyűjtésének egyik érdekes részét teszik a kezéhez jutott végrendeletek. Ezek között volt Kórházunk alapítójának, az erősen természettudományos gondolkodású n. *dr. Brach Ferencé* is. A városunkra különösen értékes adatokat tartalmazó Waiger-Bakó-féle gyűjtés utóbbinak halálakor Bajzát L. volt beszercebányai gimn. tanár birtokába került át.

Lehetetlen itt külön is meg nem emlékezni volt Vármegyénk nagy historikusának, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának, *Botka Tivadarnak* a mi mostani tárgyunkkal kapcsolatos hazatérőiről, amelynek kompakt egészéről még nem régen is olvastunk.

Botka Tivadar családani kérdéseken túl a régi megyei szerkezettel foglalkozott elő-szeretettel. A mult század társadalmi- és politikai életének fejlődését, melyet maga is végigélt, talán senki sem ismert jobban, mint ő. Kiterjedt levelezésében a Deák Ferencel váltottak jelentős szótot képviseltek.

A jó és nemes tett nem szorul dicséretre, mivel az maga magát dicséri.

Szives viszontlátásra a legközelebbi jubileumi kiállításon!

Isten áldja a tisztas ipart!

G. J.

Különfélék.

— **Városi közgyűlés.** Az intézőbizottság mult heti folytatolagos közgyűlését határozatképtelenség miatt nem lehetett megtartani. Csütörtök estére tűzték ki az újabb közgyűlést. Az előadó bejelentette, hogy a tanfelügyelő átiratot intézett a városhoz, melyben a katolikus elemi iskolában szolgai lakás építését kéri elrendelni, mert a tanulóokra való felügyelet megkívánja, hogy a szolga állandóan ott tartózkodjék. Az intéző bizottság elhatározta, hogy fedezet hiányában az építkezést csak jövő tavasszal viheti keresztül. A „Tanítók Háza” épületét, mely a város felügyelete alatt áll, a tanügyi kormány a szlovák elemi iskola céljára lefoglalta, most beterjesztették a fizetendő térítvány megállapítására vonatkozó jegyzőkönyvet. Tűzoltói intézménnyel kapcsolatos intézkedések során elhatározták, hogy a tűzoltóság részére egy pár lovat vásárolnak. Erre és egyéb tűzoltói költségekre 21,000 koronát megszavaztak. Ennek a kérdésnek tárgyalásánál Breuer Géza indítványára elhatározta a bizottság, hogyha a szomszédos községek és más érdekeltek anyagi hozzájárulását megtudja szerezni, azon esetben egy motoros fecskendőt szerez be a tűzoltóság számára. Ezután a városi villamos telep 1924 évi zárszámadását fogadta el a bizottság és a vezetőség részére a felmentvényt egyhanguan megszavazta. A Garammenti szimfonikus zenekar estélyének világitási díját 186 koronát elengedték. A lévai vendéglősök és kávéosk szövetéségtől utján a villamos áramdíj tekintetében 30 százalékos kedvezményt kértek. A bizottság a kérelmet nem teljesítette. Az építészvetőket headványt intézett a városhoz, melyben a Major alatt épülő házakra vonatkozó több intézkedésnek

a felfüggesztését kérte. Miután azok az intézkedések az építési szabályrendeletben foglaltaknak, a bizottság nem függeszti fel, csupán csak azt az egyet, hogy az épületek előtt három méteres kert létesítsék. A bizottság ezután letett a polgári iskola számára tervezett ideiglenes épület emeléséről, amiért Hruz tanfelügyelőnek köszönetet szavaztak. A polgári iskola megnyitó osztályai az állandó épület emeléséig a városi elemi iskolában és az izraelita népiskolában nyernek elhelyezést. Az izr. hitközségnek köszönetet szavaztak. A tanfelügyelő javaslatára kimondták, hogy a megszünt selmecbányai licumból 20—25,000 korona értékű iskolai felszerelést vásárolnak az állami polgári iskola berendezésének a kiegészítésére. Ezután az előadó bejelentette, hogy a vezérpénzügyigazgatóság átiratot küldött, melyben a pénzügyi kirendeltségnek az állami adóhivatallal és a kataszteri hivatallal való együttes elhelyezését kéri. Mivel ez az ügy az idő rövidsége miatt nem volt előkészítve, nem tárgyalták. Végül kisebb ügyeket és illetőségeket tárgyaltak s ezzel a közgyűlés nyegedik s egyben végső eszje befejezést nyert és a bizottság tagjait a nyáron aligha fogják már háborgatni nyugalomban.

— **Egyházi beszéd.** F. hó 26-án, ma vasárnap a lévai plebánia templomban P. Hidvéghy Jézus-társasági atya a 10 órai nagymise előtt szentbeszédet tart.

— **A szlovenszki magyar kultúregyesület megalakulása.** A komáromi kulturpalota fontos kulturális célu alakulásnak volt a színelve, mert itt alakult meg a régóta várt és nélkülözött országos magyar kultúregyesület. Ez lesz hivatva a magyarság közt a kapcsolatot megteremteni a közművelődés, a tudomány, irodalom és művészet terén s ezek eszközeivel. Az alakuló gyűlésen képviseltette magát a pozsonyi Toldy-Kör, a komáromi Jókai-Egyesület, csatlakozását jelentette be a kassai Kazinczy-Társaság, a lévai Reviczky Társaság, Komárom városának minden kulturális, népjelölti és társadalmi egyesülete, ugyszintén a környéken működő egyesületek is. Az alakuló közgyűlést a Jókai-

Egyesület közgyűlése által kiküldött bizottság készítette elő és kidolgozta az országos kultur egyesület alapszabályait. Szijf Ferenc dr., a Jókai-Egyesület elnöke magas szárnyalású megnyitói beszédében rámutatott a kulturális szervezkedés szükségességére és a meddő évek eredménytelenségére. Hivatkozik a köz-társaság elnökének nyilatkozatára is, aki maga is elismerte a magyar nemzet kulturális téren való szervezkedésének fontosságát. Majd az egyesület alapszabályait, melyeket Alapy Gyula dr. olvasott fel, változtatás nélkül elfogadta a közgyűlés. Ezután lelkes éljenzés mellett mondták ki határozatként a kultur egyesület megalakulását. Az országos magyar kultur egyesület feladata: az iskolaköteles kor előtt a gyermekvédelem s az iskolaköteles korban a magyar tanulófűjségnek anyagi és erkölcsi támogatása tankönyvekkel, gyermeknyohákat kíván létesíteni és az ilyeneket támogatni, támogatja az egészségügyi intézkedéseket és a higiénát; az iskolaköteles kor után továbbképző tanfolyamokat, előadásokat rendez, díjtalan munkaközvetítéssel foglalkozik és segíti az életbe lépőket, a dal, cserkészet, tornászat és vándoroktatás utján fejleszt a serdültebb nemzedékben a jobb érzést, társadalmi felelősségét és az állampolgári kötelességtudást. A kultur egyesület segíti a falvak népét a községi könyvtárak felállítására és gyarapítására körül, kiadványokat bocsát rendelkezésükre, tanfolyamokkal támogatja a háziipart és azt értékesíti, szegény sorsu földműveseket, iparosokat anyagilag támogat, a folklore terén összegyűjti a nép mondáit, meséit, ápolja a honismeretet és a szülőföld szeretetét, rendezi a műkedvelő előadásokat és népszertéti művészeteket. Hatalmas perspektíva tárul élénk ebből a gazdag programból, melyben a főszerep az eddig e'hangyolt magyar falunak jut. Minden magyar ember örömmel üdvözli ezt az új alakulást, mely minden magyar fatuba, minden magyar házba odaviszi irodalmunk és művelődésünk szeretetét. A köztársaság tételes törvényei rendelkeznek az ilyen munkát a falvakon. A történelmi országokban virágzik ez az élet, csak a magyar vidékekről hiányzott eddig. Remél-

A mai Szlovenszki területére vonatkozó levéltári adatok, eredeti okiratok szinte roska-doztak a vezekényi archivum polcain. A Léva multjában szerepet játszott nagy családok (Balassa, Dobó, Jaklin, Csáky Ferenc, Eszterházy) birtoklási viszonyainak sok eredeti írásos adata az ő birtokában volt. Mindezek az ő halála után — tudomásunk szerint — Odesszalchhoz kerültek. A mu't télen Körmöcbányán elhunyt herceg örökösöitől a Botka-féle levéltári irodalmi hagyatékra nézve bizonyára Lévának van legtöbb megszerzési — esetleg utódlási — joga — Csak odatvetve akarjuk megörökíteni, hogy a nagy megye történelmének egyik csak kéziratként kiadott (talán egyszáz példányu), de általa sebtin megsemmisített munkájának (tökéletlen nyomtatási okok vették rá) egyetlen példánya több az írójához visszakérült.

Itt a helye leszögezni azt is, hogy a családi szálakkal városunkhoz is fűzött Ipolyi Arnoldnak nagybecsű Magyar Mithológijából egy olyan példány van a Bars, illetve tulajdonosának kiadásjogú birtokában, melyben a szerzőnek számos sajátkezű s az új kiadásnak szánt szelvényeket, helyesbítése foglaltatik. A tudós püspök rendkívüli buzgalommal gyűjtött, s roppant anyaga és mitikus vonatkozása nyelvi, mondái és mesei vonatkozásai révén ma is páratlan munkájának további sorsa tehát Városunkhoz van kötvé. Mily gazdag képe a multnak. Mily szép feladat azok rendszeres összegyűjtésére. Mily hálás mezeje az elődeinkkel lehető foglalkozásoknak!

Akinek azután tudomása van arról, hogy Városunk különböző társulatai és egyesületei (akár gazdasági érdekközösségek, akár kulturális, emberbaráti vagy karitászos okok és célok hozták őket létre) milyen gondossággal, az elődök emléke iránt való kegyeletes gaszközadással őrizték meg nemcsak a saját, de a kimult tárgyuletek tulajdonát képezett apróságos ingó vagyonukat, irataikat is: azok tudják, hogy ezek maguk szobára való kin-

csei egy vidéki városi muzeumnak. Avagy miért ne támasztanók fel a Céheket zászlaiakkal, va'salt ládáikkal, kutyabőrös alaplevekkel, egy-egy megörözött cégerjelvényvel, vagy „remekbe” készült ipari tárgyakkal s a régi iparhíres családoknak, a volt „gyűker”-nemzedéknek legalább a lajstromozott névsoraival. Sokáig híres mondás volt, hogy miként a losonci posztó erős, mint a lévai bőr — a Perc-menti Lévának olyan a bőre, mint a finom posztó! A város nevének becstellet szerzett egykori cserzővarga, szűcs, csizmadia — másodalt a pintér-kollár-tissler-családokkal szemben az utódok kötelessége, hogy az ő neveik is becsteltes emlékezetben tartassanak a Perc vége mellett.

A muzeumi anyag összehordásának szinte kínálkozó alkalmával itt a Perc partján lépten nyomtan találkozhattunk. Azok mellett nem lenne szabad álmos figyelmetlenséggel menni el.

Például a mult nyáron a közeli Bori határában kilogrammnyi régi pénzt vetett fel az eke. (Valószínűleg a görög befolyás korából valók voltak) Most Vámosladányban ástak ki vagy ezer darabot Ugyancsak a tavaszon a mi körletünkbe tartozó Bél-en (Ipolypásztonál) útkészítés alkalmával egy a korábbi vaskorszakba tartozó sírt bontottak fel harci és házi használati eszközök feltárásával, az obligát csontok közt. Mindezek iránt fölünk senki sem érdeklődött. Aminthogy már a 90 es években is reánk nézve nyomtalanul ment végbe a zalabai vasuti átvágás úgy prehisztorikus leleteivel, mint a paleontológiai és a velök kapcsolatos geológiai reliktumok felszínre jutásával. A bényi avar-sáncgyűrt, a Macskarév fölötti római Kastellum, Alsóvárád — Óbars romjai, Szántó konyhahulladék-halma (egy dániai „Kjökken möddings”) — előttünk, a gazdag muzeumi leleteiket nézve ismeretlenek. Ki tud arról, hogy a Kurtahegyi téglagyár agyag-lelésásainál már egy negyedszázad előtt talán „a legregőbb lévaiak”-nak akóshordó

nagsága gabonás agyagedényét akarta ösz-szetörni a munkások csákányja.

A szomszédos Zsitivölgy verebélyi ki-szedésében olyan közetroncsokat, „lősz-babákat” találni, melyek még abból a föld-periódusból származtak oda, amikor a Selmecbányai és Nagyfátrai hegyek csapadékjai nem a mostan való Garam-torki Párkánynál, de valahol nyugatabbra kerülhettek az Ős-Dunába — ha ugyan nem az erre öböl-szerűen elterjeszkedett, mert még folyafástan Duna Tisza menti nagy belvízbe. Mert a Macskarév, illetve a Tótkapunál a két hegy-csoport akkor be lévén még zárva, az ősi felső és közép Garam eleven víz a Kovács-i-Nemcsény Maróti irányban ragadta magával az ércgazdag közeteket és földpát (agyag) tartalmú tömböket... amilyeneket a Garam-völgyben nem találni. — Ezeknek a föld-történelmi nyomoknak is ott lenne a helye a mi városi Muzeumbunkban már csak azért is, mivel azokra e vidékről való ember hívta fel a tudomány figyelmét. *)

Azt meg már a kis diákjaink is tudják, hogy csak a legközelebbi közelben is, pl. a Siklós i mészkőbányákból mily sok muzeáli-san össze nem gyűlt őslénytani dokumentum vetődik fel Nánunkfelé! Ilenék, hogy ilyen jelenségekről is, a mutatónba néha még ma is itt levő Őzönvízből állandósult Garamnak alsó folyósnál keltezett legnagyobb város-nak, Lévának muzeuma összefoglaló, tudomá-nyos értékű tanuságot teyen.

Ugyanezen kultúrntézményünkre vára-kozik városunk környékének mai állat-és növényvilágát is (fauna, flóra) összegyűjteni. Amennyiben az élettudományok ezen részle-

*) Szives kötelességgel írom ide, hogy a Garam-Zsitva völgyének geológiai kialakulását illető eme feltevést én már a mult század kilencé-nes éveiben ballottam Nécey József, egykori bányaaakadémikus, akkori verebélyi postámaster-től. Az ő megfigyeléseinek és feltevéseinek helyi-állóságát azóta a geológusok is megerősítették. A Nécey-féle teória — mint az más tudománygák-ban is megtörténik — exakt ismeretté vál-

jük, hogy nem sokáig tart és az új magyar kultur-egyesület megfelelhét maga elé tűzött nemes hivatásának.

— **Magyar katona tanítók Massaryk elnök előtt.** Az idén gyakorlatra bevont magyar tanítók és tanárok Prágában a bevont cseh és német kollégáikkal együtt tanfolyamon vettek részt. A múlt vasárnap az egész tanfolyam Massaryk elnök előtt tiszteltet. A cseh és a német tanítók részéről cseh, illetve német nyelven üdvözölték az elnököt, a magyar fiuk nevében *Parkas* István, városunk szülőtte, jelsóci tanító és író magyar beszéddel köszöntötte az államfőt. A beszédében többek között a következőket mondotta: „Mi magyar tanítók és tanárok, akik a magyar anya kebléből szivtuk az anyatejet s kik a magyar dajkameze szívárványos színén fejlődünk ki a magyar sarj, a magyar nép nevelőivé, őszinte örömet, igaz megatartottságot érzünk, amikor az elnök ur, a csehszlovák nemzet nagy apostola és tanítója előtt állunk. E pillanatban szeretni feledünk azt, hogy emberi, erkölcsi és anyagi sebeink gyógyításra váró sebe még fájó és nyitott. Szeretnők feledni azt, hogy tizezer és tizezer magyar testvérünk a hontalanság kínjait szenvedti, szeretnők ma csupán magyar tanítók lenni, megértő és emberi testvérek, hisz Önben az egykori tanítót és tanárt őszinte tisztelettel köszöntjük.” Majd beszédében kifejti, hogy a magyar nemzeti kisebbség kulturájának fennmaradása, ápolása és fejlesztése mellett oly polgárokat törek-szenek nevelni a magyar tanítók, akik kötelességeiket magyar becsülettel fogják teljesíteni. Megemlékezik, hogy ők is az elnök úrnak azt a jelszavát tették magukévá: „Az igazság győzedelmeskedik.” Majd kívánja a magyar kultúra munkásai nevében, hogy Massaryk Tamás a köztársaság elnöke, a tudós sokáig éljen. Az elnök a magyaroknak külön magyar szóval köszöntötte meg az üdvözlést.

— **Az Országos Magyar Kisgazda Földműves és Kisiparos Párt osztaggyűlése.** Augusztus 2-án d. u. 1/2 3 órákor a párt lévai osztagja közgyűlést tart a Vigadó nagytermében. Targysorozat: 1) Elnöki meg-

nyitó. 2) A titkárság jelentése. 3) Tiszttakar választás. 4) Előadások közérdekű kérdésekről. Előadók nevei és választott tárgyak később közöltenek. 5) Elnöki zárásó. A gyűlésre tag csak tagsági jeggyel, idegen hallgató pedig a Titkárság igazolványával léphet be. Igazolványok minden nap d. e. 8—12-ig kaphatók a hivatalos helyiségben, Kossuth u. 5., azonkívül 2-án d. u. 2 órákor a Vigadó folyójában.

— **Egy tisztviselő jubileuma.** *Csernák* László, Léva város jelenlegi pénztárnoka most töltötte be közszolgálatának 25 ik esztendejét. Ebből az alkalomból Ujbánya város képviselőtestületének négy tagja, ahol a jubiláns tisztviselő 20 évet működött, felkereste Léván és üdvözölő beszéd kíséretében emléktárgyat nyújtott át neki.

— **Szüreti mulatság.** A lévai asztalos, lakatos és bádógos ipartársulat a szokásos szüreti mulatságát az idén október hó 3-án fogja megtartani. A társulat az idén is nagy lelkesedéssel fogott hozzá a mulatság előkészítéséhez és annak megrendezéséhez egy vigalmi bizottságot választottak. A bizottság elnöke *Prachár* István lett, az ő agilis és kipróbált erejének vezetése mellett fogott hozzá a vigalmi bizottság a munkához. A szüreti mulatság keretében elő fogják adni *Kovács* István a kitűnő műkedvelő rendező rendezésében, *Török* Rezsőnek, a kiváló magyar író, ideai sláger darabját a magyaros levegőjű „Juhászlegény szegény juhászlegény” című népszimfőjét. A vigalmi bizottság a legnagyobb körültekintéssel, a legjobb műkedvelők közül választja ki a szereplőket. A szereplők felkészése is így a próbák is a napokban már megkezdődnek.

— **Aki a nevet rekvirálja.** A helybeli magyar tanfővű iparos tanonciskola 40 éves fennállásának emlékeztetőre rendezett jubileumi munkakiállítás alkalmából megjutalmazott tanuló névsora nem teljes, mivel onnan *Lehoczky* Béla borbély tanoncának: *Bircsák* Sándornak a neve elnevezés folytán kimaradt. Ez annál könnyebben megeshetett, mert a nevezett borbély tanonc *álarccal* vett részt a kiállításon. *Bircsák* Sándor saját

nevének felfedezhetlenségét a Barsban, *szomorú arccal* bejelentette, jölehet hogy a bíráló bizottság által részére megítélt díszoklevelet ekkor már rámba, a 20 korona pénzjutalmat pedig zsebre tette. Képzeltető, hogy *Bircsák* mily megnyugvással és *derűs arccal* fogja e reá nézve jelentőségeltjes sorokat olvasni, ahol ő a nevet nem is egyszer, hanem háromszor látja kinyomatva.

— **Meghívás.** A komáromi ref. presbitérium ötös bizottsága városunk nyugalmazott kántortanítóját és egyházi költőjét *Tóth* Istvánt, a komáromi kántori állásra ezzel meghívta.

— **Botrányba fult a zselizi ipartestület alakuló gyűlése.** A július 1-én életbe léptetett új ipartörvény értelmében a zselizi járás iparosait és kereskedőit július 19-én délelőtt 10 órára ülésre hívta össze Zselizre az ottani járási főnökség. Az egész járásból oda özönlöttek az iparosok úgy, hogy vagy 400-ra szaporodott a számuk 10 órára amikor *Lingauer* szolgabíró a gyűlést megnyitotta a Stefkő vendéglő nagytermében. Különösen Nagysalló volt erősen képviselve mint a járásnak Zselizen kívül legnagyobb iparos gócpontja. A gyűlés megnyitása után azonnal a terjedelmes alapszabály tervezet felolvasásához kezdtek. Amikor azonban delfel az alapszabályok 37-ik pontjához értek egy kommunista asztalos a zsufoltság megett terem közepén egy székre állva kommunista kortes beszédbe fogott. A terembe erre zürzavar támadt, úgy hogy a hatóság képviselője sem juthatott szóhoz s a gyűlést be kellett rekeszteni. A gyűlés részvevői között a járási ipartestület székhelyét illetőleg is mélyreható ellentétek mutatkoztak, amelyek kirobbanását csakis a gyűlés váratlan berekesztése és feloszlata akadályozta meg. Az iparosok egy része ugyanis nagysallóiak kezdeményezésére a székhelyt Nagysallóban akarja, viszont zseliziek a járási székhely mellett kardoskodtak. Volt olyan nézet is, hogy a zselizi járás a lévai-ával összevont ipartestület alakításán Léva székhellyel, ami anyagi szempontból jelentene nagy megtakarítást.

teiben elfogadható gyűjteményekkel a közelben senki sem rendelkeznek, azok fokozatosan lennének tanáraink által összeállíthatók. Tanítóképzőnkben egy közel 3000 rovarfajt, sokszorosan több példányokban tartalmazó lokális gyűjtemény van. A rovarság összes rendjeire kiterjedő helyi-gyűjtemény — mely katalógusával az Ezredévi kiállítás tanügyi pavilonjában a szakkörök figyelmét is felkeltette — már keletkezésekor is messze túlhaladta az iskola tanítási céljait és igényeit. Ez a kollekciónak rénk annál becsebb, mert n. *Nécsy István*, festőművész, Herman Ottó szerint „született természetrajzi illusztrátorunk” a 156 lepketábláján Magyarországnak közel ezer lepképortraitját részben ennek a gyűjteménynek példányairól festette meg. Egyik másiuk típus példány.

A múzeum ezen részében lenne helye továbbá azon egységeknek, melyeket Városunk azon fiainak gyűjtéseiből kellene megszerezni, kik direkt vagy indirekt tudományos célból más világokat is bejártak (*Kittenberger Kálmán*, *Medveczky Andor*). Ámbár adott esetekben a búszkélkedés- és halának sajátos összességéből a Szülő és Gyermekek között a jogok és kötelességeknek olyan harmonikusan feloldódó viszonya szokott kifejlődni, amit pl. a búszke szülő a „hálás földink” fogalmába foglal össze. A múzeumok jelző táblái b6 példátárak e tekintetben

Az azonban kétségtelen, hogy a tudományos „leletekre” — akár geológiai, akár régészeti, akár történelmi — eliminie linia az érdekelt vidék Múzeumának van joga. A törvény szerint a hatóságoknak rá kell ugyan tenni a kezüket az ilyen idővel mérhető és nemmérhető kincsekre, de ahol múzeum van, vagy csak számot tevő magán gyűjtő akad, azok a leletekből (feltéve, hogy azok sorozatok) egy egy példányt igényelhetnek. Ilyen intézmények hiányában a leletek természetesen elkerülnek a vidékről, mint volt az a szomszédos Szántó magyaradi hamudombnak a 70 es évek elején végzett arche-

ológiai feladásánál. (Henzlmann végzte az akkor nyílt tanítóképzésének növendékeivel.)

A most megindult szorgos keresletet is ilyen a helyi érdekek ellen való, bennünket itt a kulturában szegényebbé tevő megmozdulásnak kell tartanunk — ami ellen a szinte törvényes védelemre volna szükség. Es ha az ellen ilyennek hiányában magunk nem védekezünk: nem fog-e majd teljes joggal bennünk a tudományok ítélőszéke előtt megvádolni Városunknak az az eljövendő fia, akinek ilyen dolgokban egyszerű valamikor „szakszerű”-en s nem csak ilyen aförzámokban fog a feje fájni az ő muzeumtalan Nagy-Lévájában?!

Nemcsak az Ősök tisztelete érény, de az Utódok érdekeiről való gondoskodás is. Amíg tehát egyrészt az utódok szemrehányását akarja ez az irás magunktól távoztatni — másrészt meg is meri idézni a Multat, hogy miért engedte pl az egykor falaink közt való keleti kultúra egyetlen, habár kicsiny oázist innét nyomtalanul eltűnni! Jölehet halom s kénytelen vagyok helytadni panaszó védekezésének is: Miért tettétek, hogy a csontjaink fölött itt hagyott sirköveinket építétek? Magatok barábról szédhörték? — miért engeditek vásott gyermekeiteknek ma is a csontjainkkal való egymásrajlesztést? miért tőríték a Mult iránt való érzéketlenséggel, hogy a mind mai napig kedves szülőhegyeket kiültetésére ideetiepett görögkeleti valású városalakítóknak byzanci hangulatu nyugvóhelyén személtérakó domb legyen... A majd megszervezendő muzeumi bizottságnak bizonyára egyik első feladata lesz a Kálvária első stációja alatti dombra a két évtized előtt még állott temetői ketteskereszt valamelyik városi lomtárból előkerestetni s régi időkre visszahajót helyére felállítani.

Magának a Városnak is a *rendezésekre alaposan megérett* levél- és irattáraiban, hivatalinak szemrényében annyi régi rekvizituma, oklevele, más állapotaival, történetével foglalkozó könyves nyomtatványa van, ami

manapság már muzeális természetű, olyan kezelést kívánó. Seimecbánya városi muzeumából legutóbb egy Németországi fél százados pörében a reformáció idejéből őrzött döntőbizonyítékot kapott.

Ezzal nem megyünk bele annak bővebb fejtegetésébe, vajjon az idetartozó régebbi szervezkedések eredményeit (Bars megyei tárló, a Honti muzeum, a megszünt vármegyénk irattárainak történelmi része, a Botka-féle oklevéltár, az Eszterházak Kis Martoni — most Burgenlandban — okirattára), illetve azokból azokat, melyek direkt Léva vonatkozásuk, hogyan lehetne magunkhoz visszacsatolni. Csak arra figyelmeltetünk, hogy most azért is kellene sietni, mivel törvényes rendelkezésekkel bizonyos koncentráció folyik a vidéki szervezetlen muzeumok anyagának s általában az ilyen közművelődési intézményekbe való tárgyaknak törzskönyvezéséről. A maróti — úgy hallottuk — Nyitrára került; az ipolysági Zólyomba

A kezeink között levő anyag itthon való összegyűjtésére azonban a jogunk kétségbe nem vonható. Az meg evidens, miként a magánosoknál, passzióniatus és alkalmi gyűjtőkön levő muzeális anyaggal az illetők szabadon rendelkeznek. Hogy ezek a családi provenienciájú nemzeti kincsek előbb-utóbb a specifikus egységek tárlóiba kerüljenek, annak dokumentálására nem is kell mindjárt a Széchenyi (Ferenc) családra gondolni; itt van közelről a Tátrai, illetve Poprád-Felkai Huss-muzeum Főleg ha a magánygyűjtők tapasztalata szerint is jól szervezett s biztosított jövőjű intézményről lehet szó, hol az anyagot nyugodtan deponálhatják. E tekintetben ma is és remélhetőleg a távolabbi jövőben is a Városok, mint egyaránt erkölcsi és közjogi — tehát anyagi felelősséggel bíró — testületek legelső sorban jöhetnek figyelembe.

A Városi Muzeumok a maguk anyagára nézve a régi letéthejyeket, a Káptalanokat hivatottak helyettesíteni

(Folyt. köv.)

— **Dr. Holota János városbíró előadása az ipartörvényről Zselizben.** A zselizi járási ipartestület július 19. ki botrányba fulladt alakuló ülése után a járás iparosai meghívására folytán dr. Holota érsekújvári város bíró tartott magvas előadást az új ipartörvényről s ezzel kapcsolatosan kioktatta az iparos és kereskedőket a járási vegyes ipartestületek megalakítása körüli teendőkről. E. előadást nagy tetszéssel fogadták, az előadásról mindenki azzal a meggyőződéssel távozott, hogy ha a hatóság dr. Holota előadását úgy ahogy azt kérelmezték, a délelőtti hivatalos alakuló gyűlés előtt tarthatna volna meg, a délelőtti botrány nem következett volna be. A vidékről besereglett iparosok ugyanis az új törvényt nem ismerve, teljesen tájékozatlanul állottak a teendőket illetőleg. Az előadás előtt dr. Holota kíséretében levő Plichta Ferenc az érsekújvári ipartestület alelnöke üdvözölte iparos társait. A zselizi példa figyelmeztetés egyúttal az iparos és kereskedő társadalom számára, hogy mielőtt a járási ipartestületeket megalkoják, előzőleg az ahhoz értők által informáltassák magukat, mert ha a zselizhez hasonló abszolút készületlenséggel fognak hozzá, annak csak az iparos illetve kereskedő társadalom valjajajja majd a kárát.

— **Római sírokat lelték Garamdamásdon.** Garamdamásdon a vasúti állomás közelében agyagásás közben régi sírokra bukkantak. Az ásásokat jelenleg a prágai múzeum kiküldöttje vezeti. Eddig már tíz sírt bontottak ki. A csontvázak kezén-lábján bronz ékszereket találtak s agyagedények vannak a sírokban. A leleteket Prágába szállítják. Az ásását vezetője azt mondja, hogy Krisztus előtti időből valók a sírok. Valószínűen római leletről van szó. A Garam vidéke fontos hadászati terep volt, már az erre táborozott hunok és avarok idejében is, amiről a még meglévő földerődítések tanuskodnak. Egy ilyen erődítés a Garam balpartján Ujbarstól egészen Keméndig húzódik. A római uralom idejében a történelem szerint Marcus Aurelius császár és legiói tanyáztak a Garam mentén. Gyakran megtörtént, hogy a szántóke vasa római pénz vetett ki a földből. Az egyszerű földmives nem is sejtette, hogy milyen régi történelmi kor dokumentuma az a kis kerek bronzdarab . . .

— **Gyujtogató villám.** F, hó 18 én Alsó és Felsőbőri felett nagy zivatar vonult át s Bielik János alsóbőri lakos pajtájába a villám lecsapott, több gazdasági gép a pajtával együtt a tűz martaléka lett. A tűz tovább terjedésének a nagy zápor és a lakosság gyors közbelépése vetett gátat. A kár ugyanis meghaladja a 10,000 koronát. Biztosítva nem volt.

— **Utazás a kórház és börtön körül.** Varsány községben Duba József földmives a határból haza érkezvén megdöbbenve látta, hogy szobájában minden fel van durva. Az ágy alatt pedig egy leány rejtőzött, akinek már nem volt ideje a menekülésre. Átadták a csendőrségnek. Kiderült, hogy az illető Stuha Julia barszilei származású rovott multú leány, aki folyó hó 5 én szökött meg a lévai kórház nemibeteg osztályáról, ahol kényszer gyógykezelés alatt állott. A kórházi öltönyt a Kereszthegyen egy fara akasztotta, de előbb egyik barát-nőjétől lopott helyébe másikat, melyikben feltűnés nélkül mozoghatott. Beismerte, hogy Dubánál is lopni akart. Átadták a járásbírósnak.

— **Szépreményű esemete.** A Jakab-napi állatvásár az idén simán zajlott le. Mindössze csak B. I. fiatalkoru (16 éves) cigánygyerek rándult le Tormosról (Nyitra mellett), hogy gyakorolja magát a zsebmetszésben, de a harmadik esetnél rajta vesztett. 116 koronát találtak nála. Átadták a fiatalkoruak bíróságának.

— **A hísekénység vámszedője.** Gyurkovics János deméni munkás még a tavasz folyamán kicsalt 11 társától fejenként 70-300 koronáig rugó összegeket. Azt ígérte nekik, hogy majd a nyáron aratási munkát vagy esetleg Franciaországba szóló utlevelet szerez számukra. A szlovenszki falvak munkaviszonyaira jellemző tünet, hogy

szegény emberek még ilyen anyagi áldozatokra is készek, nem is a biztos, hanem csak az ígérgetett munka reményében, Gyurkovics János is rutul becapta munkástársait. Most, hogy itt van már az aratás, a 11 ember követelte az ígért munkát vagy az utleveleket, erre Gyurkovics megszökött. A feljelentés következtében a csendőrség körözi.

— **Csehszlovák követelések Lengyelországban.** A csehszlovák hitelezők képviselői és a lengyel adósok Mor. Ostraván 1924. évi augusztus 4-én kötött meg egyezése értelmében a csehszl. hitelezők azon kereskedelmi követeléseinek kiegyenlítése van folyamatban, amelyek csehszlovák koronára szólnak, az 1919. III. 1. és 1922 VIII 28 közti időben keletkeztek és a lengyel adósok meghatározott időben kiegyenlítés végett bejelentették. A csehszl. és lengyel iparkamarák, amelyen ezen akciót közvetítették, f. é. május 22. 23. án tárgyalták Prágában. Ezen tanácskozások alkalmával többek közt hitűnt, hogy egyes lengyel adósok adóságukat a kiegyenlítéshez nem jelentették be ezen akció keretében, ámbar a kérdéses csehszl. hitelező kész lett volna ezen kiegyenlítéshez hozzá járulni. A lengyel kamarák készen nyilatkoztak ezen adósoknál odahatni, hogy ezen akció keretén adóságukat egyenlítsék ki, ha az illető csehszl. hitelezők követeléseiket f. é. július 31.-ig az illetékes kamaránál bejelentik és hajlandók lesznek 1924 VIII 4-én Mor. Ostraván és 1925 V. 23. án Prágában kötött egyezmény értelmében kiegyezkedni. Azon csehszl. hitelezők, akiknek van Lengyelországban hasonló követelésük és akiknek érdekükben áll ezeket a jelen akció keretében kiegyenlíteni, — jelentkezzenek lehetőleg azonnal az illetékes kereskedelmi kamaránál, ahol a szükséges információt és bejelentőnyomatványt megkapják. Azon érdekelték, kik követeléseiket már előbb jelentették be, kérjék a kamaránál a bejelentő nyomatványt a veszteségek pótlása céljából.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Nagyakálnán Nevezánszky István ács, munkaközben tíz méter magasságból leesett. Jobb karját és jobb lábát törte. A lévai kórházba szállították.

— **Csendőlet Horhiban.** Horhi községben szombatra virradó éjjelen betörők jártak. Először Morvay Sándorhoz mentek, ahonnan kisebb pénzösszeget vittek el, azután Szabó Janostól 300 koronát emeltek el és végül meglátogatták Pomoty Gyulát is, kitől szintén pénzt loptak el. A betörők mindenütt az ablakon keresztül hatoltak be és amikor megzavarták őket, akkor a közeli erdőbe menekültek. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **A tapolcsányi ménes kancája.** A volt József főherceg kistapolcsányi uradalmának méneséből, mely jelenleg állami kezelés alatt áll, elveszett (a 123. számú) Nónius híres kanca.

Irodalom- és művészet.

Mokovits Jenő rimaszombati kiállítása.

Rimaszombat, 1925. július 11.

Az öntudatos kulturmunkát végző Rimaszombati Kereskedelmi Testület disztermében 14 élénken látogatott tárlatnapon mutatta be legfrissebb termését Mokovits Jenő festőművész, évekel előbb Glatz Oszkár legkedvesebb növendéke a pesti akadémián. Az elmúlt évi kassai Kazinczy tárlaton Gwerek Ödönnel együtt tűnt fel a szlovenszki fiatal piktorok sorában, Gwerek verhetetlenül egyéni tájképeivel, Mokovits versenytárs nélkül kiváló portréival. A komáromi Jókai centennáriumor rendezett kiállításon s az idei májusi képzőművészegyesületi tárlaton Losonczon már közismert, fémjelzett névvel vett részt Mokovits Jenő, két év alatt meghódítva nemcsak a szlovenszki műértő közönséget, hanem a kritikuskor nehezen befolyásolható táborát is, akik Mokovitsban látják Szlovenszko reprezentáns portréfestőjét.

A rimaszombati kiállítás az Olaszországba készült fiatal művész bucsuja a

palettán át szívhez nőtt szülőföldtől, a kezdet nehézségein átsegítő, lelkes magyar közönségtől.

A tárlatot két hét alatt közel hétszázán látogatták, ami kisvárosi viszonylatban szokatlannal feltűnő szám. Legnagyobb érdeklődést mindenesetre a szlovenszki magyar kisebbségi politika vezérének Szent-Ivány Józsefnek plenáriában festett hatalmas portréja, valamint Beregi Oszkárnak két kiválóan sikerült arcképe váltotta ki, különösen a primán felrakott Beregi tanulmány állott állandóan az érdeklődés centrumában.

"Kismama" c. portréja a két évvel korábbi keletű "id. Rabely Miklós" portréval szemben markánsan érzékelteti a két éves fejlődés kilométereit. A szlovenszki napilapok előismerő kritikájával fogadott többi portrék karakterfestés, színharmonia, egyéni meglátás és tipikusan egyéni előadás módjával megerősítik a szakőrök ama véleményét, hogy Mokovitsnak az arcképfestésben kell magát kiélnie. Márkus László, Holcsey Miklós és dr. Werner Gyula című portrék mind mind ezen megállapításnak kivételesei.

A tájképek az ezerséfele finom hangulatnak szeizmograf-érzékenységgel vászonra vetett feljegyzései, megörökítései. Az "Esz utam" című, Szlovenszko szerte ismert képeinek folt és levegőfestése, lírikusan lágy harmonia hatása, a lehetetlenül szűkeségre való leegyszerűsítésével olyan nemes veretű előadó készséget árul el ebben a zsánerben is, ami portrélistáknál kivételes jelenség.

Csendéleteiben, interieurjeiben az anyag-érzékeltetés virtuozitása domborodik ki s itt a forma és rajz feltűnő dédelgetése egy nagy intelligenciájú illusztrátor oroszán körmeit sejteti.

A tárlat kompozíciókban, főleg pedig figurális témákban szegény, aminek főoka a vidéki kisvárosok modellhiánya, kiegészítve a soha le nem verhető prűdséggel. "Golgótha" c. és eredetileg Munkácsy méretre elgondolt tervének színvázlata pompás színhatásával és merész világítási trükkjeivel, az alakoknak a biblikus képek unott sablonjától szögesen elütő, mesteri beállítása és gruppirozása oly határozottan egyéni, hogy ezt a képet a kiállítás legjobb munkái közé kell sorolnunk. Mokovits Jenő további buvárkodása ebben a zsánerben egyenesen kívánatos.

Brillians vonalvezetése, karakterizáló felkészültsége, mesteri színharmonizálása, bámulatosan érett formaérzéke és a festőakadémia előadás módjától eltérően egyéni előadó készsége Mokovits Jenő nagy jövőre predesztinálja. Olaszországi utjától sokat várunk és szeretnők, ha naturalista modorát szaturálná némileg az új irányok forrongó heve

Benkovits Gyula.

Gabonaárak:

Levice, 1925. július hó 25 én

Buza	—	100 kgr.	165	—	170 kor.
Rozs	—	"	—	—	145 "
Árpa	—	"	140	—	170 "
Zab	—	"	—	—	— "
Kukorica	—	"	—	—	150 "
Bab	—	"	—	—	140 "
Köles	—	"	—	—	— "
Lóheremag	—	"	—	—	— "
Lucernamag	—	"	—	—	— "

Deviza- és valutárfolyamok

Bars megyei Népbank Levice, jelentés.

Devizák:	július 17-én:	július 24-én:
Magyar kor. átutalás 1 Kő	2057.—	2057.—
Német-osztrák	2092.—	2092 —
Lei	5 95	5,87
Lengyel marka	—	—

Valuták:

1 angol font	—	Kő	164.42	165 50
1 amerikai dollár	—	"	83.70	83.20
100 svájci frank	—	"	659.75	657.50
100 francia frank	—	"	161.12	160.12
100 belga frank	—	"	158.37	157.25
100 svéd kor.	—	"	911.75	913.50
100 dinár	—	"	59.50	59.62
100 lei	—	"	16.80	17.05

Jótekonyság.

Rónai Juliska urleány és Szabó László kőműves-mester lévai lakosok egyenként 100—100 koronát adományoztak a lévai tüdőbeteg gondozó intézetnek, mely adományokért ezuton is hálás köszönetet mond az intézet vezetőségé

A közönség köréből.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon ismerősnek kik felejtethetlen édes anyánk elhunytá alkalmával szíves részvételükkel fájdalmuukat enyhíteni s utolsó útjára elkísérni szivesek voltak ez uton mondunk hálás köszönetet.

Léva, 1925. július 22.

Uhrik Józsi, Marlska, Jani,
Bözszi, Gyula és Mancsi.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1925. július hó 19-től, — július hó 26-ig.

Születés.

Szitka János Szobi Lenke fia József — Pieczka József Czuper Erzsébet fia András — Morko János Mokros Pavlina fia Antal Béla — Köhn Armin Glász Antónia leány Anna Aliz — Szkaliczky István Uhlárik Mária leány Valéria — Homolya István Licsavszky Mária leány Maria — Stehlik János Kvassay Ilona fia László — Kazár János Vrtlik Rozália leány Irén — Bella László Domonkos Mária leány Ilona.

Házasság.

Szedlacek Károly Bernhardt Katalin ev. a. v.

Halálozás.

Miska Paulina 17 éves szívizomgyulladás — ifj. Harman András 2 éves szamarhurut — özv. Uhrik Jánosné Missik Anna 70 éves bélecsavarodás — Pozsgai Margit 1 hó hörghurut — Mordinyi Rozália 21 napos veszülételet gyengeség — Urgela Ilona 1 éves tüdőgyulladás.

Vyhlaška.

Obec Rybník, dňa 14 ho augusta 1925 predpol. o 10 hod. v notárskom úrade na verejnej ústnej dražbe do prenájmu dá právo polovačky na 6 1/2 t. j. šest' a pól rokov, počnúc od 1-ho febr. 1926.

Podmienky sa na obecnom dome môžu prezriet.

Rybník, 4 júla 1925.

Obeoná rada.

Vyhlaška.

Obec Hr. Tlmače dňa 14 ho aug. 1925 popol. o 2 hod. (14 hod.) v obecnom dome na verejnej ústnej dražbe do prenájmu dá právo polovačky na 6 1/2 t. j. šest' a pól rokov, počínajúc od 1 febr. 1926.

Podmienky sa môžu na obecnom dome prezriet'.

Hr. Tlmače, 4 júla 1925.

Obeoná rada.

Vyhlaška.

Urbarialisti obce Rybník dňa 14 ho augusta 1925 predpol. o 8 hod. v notárskom úrade na verejnej ústnej dražbe do prenájmu dávajú právo polovačky na 6 1/2 t. j. a šest' a pól rokov, počínajúc od 1-ho febr. 1926.

Podmienky na obecnom dome môžu sa prezriet.

Rybník, 4 júla 1925.

Urbárské predstavenstvo.

Levice város előljáróságától.

ad 4058—1925. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Levice város intéző bizottsága f. évi július hó 23 napján tartott ülésében ad 4058—1925. sz. a. névszerinti szavazással egyhangulag hozott határozatával a városi villamos telep 1924 évi mérleg és eredményszámát elfogadta és jóváhagyta és a telep üzemigazgatójának az 1924. évi számadásokra vonatkozólag a felmentvényt megadta

A mérleg és eredményszám a villamos telep irodájában, valamint a városi iktató hivatalban 14 napi közzemlére kitétetett, az bárki által megtekinthető s az ellen, valamint a fenti számú int. biz. határozat ellen a mai naptól számított 14 napon belül a városi iktató hivatalban (városház emelet 12) észrevétel, vagy felebbezés szóban, vagy írásban benyújtandó.

Levice, 1925. július 24.

ŠEBO

jegyző

GRÓF

int. biz. elnök.

Číslo: 5000—1925. szám.

Hirdetmény.

A törvény és rendeletek tárában levő 1919. évi december 19 iki 633 számú törvény 12 § a alapján köztudomásra adatik, hogy a reklamációs rendtartás szerint helyesbített állandó szavazati jegyzékek 8 napra, azaz 1925. július 24 től, 1925. július 31-ig befejezőleg nyilvános megtekintésre vannak kitéve és pedig (helyiség) a jegyzői hivatalnál (földszint 5 sz.) a következő órák alatt 8—12. és 14—18

Levice, 1925 július 23.

Koralewsky s. k.

vezető jegyző.

Bartys s. k.

h. int. biz. elnök.

ad 4804—1925. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az előkészítő bizottság folyó hó 22 én tartott ülésében az uszoda fürdő használatát tárgyában május hó 16 án kelt beosztást akként módosította, hogy f. hó 26-tól, vasárnaptól kezdve déli 1/2 12 órától a férfiak részére az uszoda fürdő használatát az eddigi délután 2 óra helyett 1/2 3-ig, míg a nők részére az eddigi 1/2 3 órától 1/2 5-ig tartó beosztást dé után 3 órától 5 óráig állapította meg.

Miről a város közönségét ez uton értesitem.

Levice, 1925. július 23.

Gróf Rudolf s. k.

int. biz. elnök.

Od notárského úradu mesta Levíc.

Číslo: 6796—1925. szám.

Predmet: Povolenie ma nosenie zbrane.

Vyhlaška.

Pozorňujú sa majitelia zbrojných listkov na nar. čís. 1844—1923. župného štátú v svojom čase uvrejeného, dia ktorého musia byť zbrojné listky z roka na rok obnovené, a to začiatkom každého kalendárneho roka.

Ponevác bolo spozorované, že majitelia zbrani v určenej lehote (do 10. XII) nepredložili zbrojné listky k obnoveniu, upozorňujú sa dotyční, že aby tie za účelom predĺženia na rok 1925. do 1. augusta b. r. u notárského úradu (mestský dom č II.) predložili, lebo v protivnom páde zapričinia priestupkové posudzovanie.

Levice, dňa 22. júla 1925.

== APRÓ HIRDETÉSEK. ==

Jó házból való fiú tanulónak felvétetik. MÜLLER ÁRPAD divatáru üzletében Levicén. 738

Konzervatóriumot végzett úrleány, szeptember hó 1-től zongora órákat ad kezdők és haladók részére, csak megfelelő számu jelentkezés esetén. Jelentkezéseket a „Bars” kiadóhivatala továbbit. 716

Eladó több ócska ablak, vegyes faanyag, mángorló. 10 m² járdához asphalt és keramitzegély. Ladányi utca 7.

Iskolás gyermeket (izr.) teljes ellátásra felfogadok. Cim a kiadóban. 719

9 m. hosszú helyiség, műhelynek vagy raktárnak alkalmas és egy kőpince kiadó. Horváth u. 2.

Eladó egy cséplőgép garnitúra 6 lóerős 720 számú dobbal. Bővebbet a 730 Rybniki postán.

Veszek jökebarban levő használt cimbalmot. Cim a kiadóban. 735

Butorozott szoba két személy részére kiadó Zugó u. 23

Eladó két szoba konyha. egy kőpince közel a piachoz. Horváth u. 2

Egy jó házból való fiú felvétetik tanulónak azonnal özv. WETZLER IMRÉNÉ féle fűszer és csemege üzletében Schoeller és Klapka utca sarok. 734

Eladó szőlő nagyobb terület jó karban hajlékkal és pincével Bővebbet: HETZER RÓBERT ékszerüzletében, Léván.

Eladók használt ajtók, ablakok és egy teniszraket. Cim a kiadóban. 724

Bati utcai 56. számú pince lakás eladó két pincével. 726

„Ratopax” a mérgezeses patkány, ager irtószer már Léván kapható. Vezérképviselő Zolym megyére: SMOGROVIC ÁRPAD gyógyszerháza Léva, Fötér. Vizsonteladókknak eredeti gyári áron.

Irodalmi újdonság nagy választékban kapható: NYITRAI és TÁRSA könyvkereskedésében Léván.

Od notárského úradu mesta Levíc.

Číslo: 6796—1925. szám.

Predmet: Povolenie ma nosenie zbrane.

Vyhlaška.

Pozorňujú sa majitelia zbrojných listkov na nar. čís. 1844—1923. župného štátú v svojom čase uvrejeného, dia ktorého musia byť zbrojné listky z roka na rok obnovené, a to začiatkom každého kalendárneho roka.

Ponevác bolo spozorované, že majitelia zbrani v určenej lehote (do 10. XII) nepredložili zbrojné listky k obnoveniu, upozorňujú sa dotyční, že aby tie za účelom predĺženia na rok 1925. do 1. augusta b. r. u notárského úradu (mestský dom č II.) predložili, lebo v protivnom páde zapričinia priestupkové posudzovanie.

Levice, dňa 22. júla 1925.

Tárgy: Fegyvertartási engedély.

Hirdetmény.

Felhivom a fegyvertartási engedély tulajdonosait az 1844—1923. számú s annak idején közzétett megyei szabályrendeletre, melynek értelmében a fegyvertartási engedélyek évről-évre és pedig minden naptári év elejével meghosszabbítandók.

Mint hogy felmerültek esetek, hogy a fegyvertartási engedélyeket azok tulajdonosai nem adták be megújítás céljából a kellő időben (dec. 10 ig), figyelmeztetnek, hogy azokat az 1925. évre leendő érvényesítés végett legkésőbb folyó évi aug. 1-ig a jegyzői hivatalnál (városháza II) adják be, ellenkező esetben kihágási eljárásnak teszik ki magukat.

Šebo v. r.
notár.

SLOVENSKÁ BANKA

fiókja LEVICE.

Alaptőke és tartalékok Kés. 120.000.000— / Betétek Kés. 600.000.000—

Lebonyolít minden bankügyletet.

DIVATCZIKKEK GERTLER FÜLÖP

legelőnyösebb beszerzési forrása divatüzletében, Léván.

Allandó nagy raktár:

Női ruhákban, Blusok, gyermek és Bakfis ruhák, kötött kabátok, Jumperek, női és férfi harisnya, valamint ERCO gyártmányu férfi fehérmű, nyakkendők és nagy raktár férfi PESCHL kalapokban. — Bébé kelengyék minden minőségben.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Csíslo 769-925. exek.

Licitáčný oznam.

Podpisany súdny exekútor v smysle 102. § u LX. zák. čl. z roku 1881. týmto oznamuje, že následkom výroku levicekého okresného súdu číslo E. 344/r. 1925. k dobru Práží magyar hírlap zastupovaného skrze prvotára Dr. Július Kászonyi do výšky 310 Kč. a prísl. cestou zabezpečovacej exekúcie prevedenej dňa 24-IV. 1925. zabavené a na Kč. 700 odhadnuté následovné movitosti a to: víno, na verejnej licitácii sa rozpredajú.

Na prevedenie licitácie, následkom výroku levicekého okresného súdu číslo E. 344/25. do výšky 310 Kč. požiadavky na kapitále teže 5%ové úroky odo dňa 1-VII. 1924. počítané, 1/8% provízia a útraty doposiaľ v 150 Kc. 56 hal. ustálené na byte obžalovaného v Nov. Tekove určená je čo lehota 15 hodina odpol. dňa 8 augusta 1925. a prípadní kupci sa pozvú s podotknutím, toho že sa zmenené movitosti v smysle 107. a 108. §-u LX. čl. z r. 1881. pri platení hotovými najviac sľubujúcemu v páde potreby aj pod odhadnou cenou rozpredajú.

Nakoľko by dražbe určené movitosti už aj iní boli sekvestrovali a supersekvestrovali a na ne uhradzovacie právo obdržali, táto licitácia sa v smysle 120 §-u LX. zák. čl. z r. 1881. aj k dobru týchto nariaďuje.

Dané Levice, dňa 12. júla 1925

ARTÚR TÓTH
štátny súdny exekútor.

Csíslo 792-1925. exek.

Licitáčný oznam.

Podpisany súdny exekútor v smysle 102. §-u LX. zák. čl. z roku 1881. týmto oznamuje, že následkom výroku levicekého okr. súdu číslo E. 348-r. 1925. k dobru Práží magyar hírlap zastupovaného skrze prvotára Dr. Július Kászonyi do výšky 310 Kč. a prísl. cestou zabezpečovacej exekúcie prevedenej dňa 24-IV. 1925. zabavené a na Kč. 700 odhadnuté následovné movitosti a to: víno na verejnej licitácii sa rozpredajú.

Na prevedenie licitácie, následkom výroku levicekého okr. súdu čís. E. 348-25 do výšky 310 Kč. požiadavky na kapitále teže 5%ové úroky odo dňa 1-VII. 1924. počítané, 1/8% provízia a útraty doposiaľ v 150 Kc. 56 hal. ustálené na byte obžalovaného v Nov. Tekove určená je čo lehota 16 hod. odpol. dňa 8 augusta 1925, a prípadní kupci sa pozvú s podotknutím toho, že sa zmenené movitosti v smysle 107. a 108. §-u LX. čl. z r. 1881. pri platení hotovými najviac sľubujúcemu v páde potreby aj pod odhadnou cenou rozpredajú.

Nakoľko by dražbe určené movitosti už aj iní boli sekvestrovali a supersekvestrovali a na ne uhradzovacie právo obdržali, táto licitácia sa v smysle 120. §-u LX. zák. čl. z r. 1881. aj k dobru týchto nariaďuje.

Dané Levice, dňa 12. júla 1925.

Artúr Tóth
št. súdny exekútor.

Csíslo 854-1925. exek.

Licitáčný oznam.

Podpisany súdny exekútor v smysle 102 §-u LX. zák. čl. z roku 1881. týmto oznamuje, že následkom výroku levicekého okresného súdu číslo E. 847-r. 1925. k dobru Fa. Starónig zastupovaného skrze prvotára Dr. O. kár Steiner do výšky 1050 Kc. 76 hal. a prísl. cestou zabezpečovacej exekúcie prevedenej dňa 2. okt. 1924. zabavené a na Kc. 1600 odhadnuté následovné movitosti a to: na obloky rámy, mlynský cylinder, na verejnej licitácii sa rozpredajú.

Na prevedenie licitácie, následkom výroku levicekého okresného súdu číslo E. 847-1925. do výšky 1050 Kc. 76 hal. požiadavky na kapitále teže 6%ové úroky odo dňa 18-IX. 1923. počítané 1/8% provízia a útraty doposiaľ v 241 Kc. ustálené na byte obžalovaného v Leviciach, určená je čo lehota 9 hodina dopol. dňa 31 júla 1925. a prípadní kupci sa pozvú s podotknutím toho, že sa zmenené movitosti v smysle 107. a 180. §-u LX. čl. z r. 1881. pri platení hotovými najviac sľubujúcemu v páde potreby aj pod odhadnou cenou rozpredajú.

Nakoľko by dražbe určené movitosti už aj iní boli sekvestrovali a supersekvestrovali a na ne uhradzovacie právo obdržali, táto licitácia sa v smysle 120 §-u LX. zák. čl. z r. 1881. aj k dobru týchto nariaďuje.

Dané Levice, dňa 8 júla 1925.

ARTÚR TÓTH
štátny súdny exekútor.

LEXIKONOKAT,

szépirodalmi és más disz munkákat
megvételre keresek.
Cím a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget és építőmester urakat hogy
f. hó 20.-án a

TERAZZO műkögyártást megkezdem

Megrendeléseket elfogadok ezen szakmába vágó összes műkövekről, u. m.: Lépcsőházak, lépcsők, jábarati kövek, kerítés alapzatok s. b. és terrazzo padozatok készítését.

Ía Köpor falak fröccsöléséhez állandóan raktáron.

Tisztelettel

Kuna Kálmán
otl. kőműves mester
L. E. VICE, László utca 18.

A legideálisabb fertőtlenítő
szájvíz a

„BOROSANTOL”

járványos betegségeknek nélkülözhetlen

Kapható: SMOGROVICS ÁRPÁD gyógy-
szertárban Levice, Főter.

Egy üveg ára 12- Ké.

Legjobb bevásárlási forrás!!!

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedésében

ALAPITTATOTT 1881. LEVICE-LÉVA. TELEFON SZÁM 14.

Legjobb FŰSZER- és CSEMEGEÁRUK:

Naponta friss felvágottak. — Főtt prágai sonka, elsőrendű teavajak, sajtok. — Állandóan friss csemege lipói turó. — Legjobb minőségű rizsek és kávék. „GLÓRIA” pörköltkávé különlegesség. — Saját töltésű kitűnő asztali borok. — Csemege és gyógyborok, likőr, cognac pezsgő stb.

Legelőcsőbb VASÁRUK és KONYHA FELSZERELÉSI CIKKEK.

Modern háztartási cikkek. Vajkúpuló és fagylaltgépek, thermosok, passzirozó gépek, babvágógép, gyümö'cstisztító kések, villamos forralók és főzőedények. Pouding, parfait, tortaformák, habüstök, szízes kávédaralók, — — — alpacca evőeszközök, konyhamérlegek. — — —

Összes gazdasági cikkek, gazdasági kézi eszközök:

Ásó, kapa, lapát, kasza, sarló, gereblye, kévekötlél, kendertömlő, vízmentes ponyva, gépszij, varrószij, gyanta, tömlő anyagok, olajozók, benzín szivattyúk és kannák, mérlegek, súlyok és az összes műszaki cikkek. Motorbenzin, gépolaj, hengerolaj, tavotte gépszir.

ÉPÍTÉSI ANYAGOK: Cement, gipsz, mennyezetnád, vasgerendák, kátrány fedélemez, kátrány, karbolinnum stb. stb.

Vizvezetési és villamossági szerelési anyagok. — Fényképezési cikkek és vadászati kellékek. — Kerékpárok, alkatrészek és gummik. — Tűzijátékok, bengáltűzek, lámpionok.